

Dochodzenie roszczeń z tzw. "kredytów frankowych" w bieżącym orzecznictwie.

MARTA KNOTZ, KOŁOBRZEG 17.10.2020 ROKU

Regulacje prawne:

- ▶ ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami,
- ▶ prawo bankowe – art. 25 i z. dot. umowy kredytu,
- ▶ ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,
- ▶ ustawa z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, tzw. ustawa antyspreadowa,
- ▶ dyrektywa 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich.

Kredyt walutowy, denominowany, indeksowany

- ▶ Kredyt walutowy - udzielony w CHF i spłacany w CHF
- ▶ Kredyt indeksowany do CHF - kwota kredytu wyrażona w PLN i spłacana w PLN, waloryzowana CHF (może być spłacana w CHF)
- ▶ Kredyt denominowany w CHF - kwota kredytu w CHF wypłacana w PLN i spłacana w PLN (może być spłacana w CHF)

Nowe orzecznictwo

- ▶ orzeczenie TSUE - C-260/18 - sprawa Dziubak,
- ▶ nowe pytanie - Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie C-19/20 (skutki aneksowania umowy, charakter wyroku – ex tunc/ex nunc, wynagrodzenie za bezumowne korzystanie) oraz Sąd Rejonowy dla Warszawy – Woli w sprawie II C 1357/17 (ocena abuzywności klauzuli „kursu waluty”)
- ▶ SN z 29.10.2019 r. IV Csk 309/18 sądy I i II inst. unieważniły umowę (na podstawie art. 58 k.c. z wz. z abuzywnością klauzuli waloryzacyjnej przy kredycie denominowanym) a SN uchylił i wskazał na „odfrankowanie”
- ▶ SN z 11.12.2019 r. V CSK 382/18 SN wykluczył „odfrankowanie”, stwierdził nieważność umowy, zasugerował możliwość dochodzenia wynagrodzenia za korzystanie z kapitału

Aktualna problematyka

- ▶ Nieważność czy bezskuteczność
- ▶ Klauzula walutowa jako świadczenie główne
- ▶ Przedawnienie roszczeń
- ▶ Teoria salda/teoria dwu kondykcji
- ▶ Rozporządzenie BMR
- ▶ WPS, właściwość sądu
- ▶ Formułowanie roszczeń

Nieważność czy bezskuteczność

- ▶ Art. 385¹ § 1 i 2 k.c. - postanowienia abuzywne nie wiążą konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie
- ▶ Art. 58§2 i 3 k.c. - nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Sprawa Dziubak

- ▶ *dana umowa musi co do zasady nadal obowiązywać bez zmian innych niż wynikające ze zniesienia nieuczciwych warunków*
- ▶ *jeżeli sąd krajowy uzna, że zgodnie z odpowiednimi przepisami obowiązującego go prawa utrzymanie w mocy umowy bez zawartych w niej nieuczciwych warunków nie jest możliwe, art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 zasadniczo nie stoi na przeszkodzie jej unieważnieniu*
- ▶ *klauzule dotyczące ryzyka wymiany określają główny przedmiot umowy kredytu, takiej jak ta w postępowaniu głównym, w związku z czym obiektywna możliwość utrzymania obowiązywania przedmiotowej umowy kredytu wydaje się w tych okolicznościach niepewna*
- ▶ *skutki dla sytuacji konsumenta wynikające z unieważnienia całości umowy, należy oceniać w świetle okoliczności istniejących lub możliwych do przewidzenia w chwili zaistnienia sporu, a z drugiej strony, do celów tej oceny decydująca jest wola wyrażona przez konsumenta w tym względzie*

Sprawa IV Csk 309/18

- ▶ *W razie sporu o ważność umowy kredytu bankowego denominowanego do obcej waluty, w której treści znajduje się niedozwolona klauzula konsumencka dotycząca sposobu tej denominacji, rozważyć należy dwie możliwości rozstrzygnięcia.*
- ▶ *Pierwsza, to ustalenie, czy po wyeliminowaniu klauzuli niedozwolonej, zgodnie z przepisami krajowymi, umowa kredytu bankowego może obowiązywać w pozostałym zakresie jako ta właśnie umowa, mająca strony, przedmiot oraz prawa i obowiązki stron.*
- ▶ *Druga możliwość rozstrzygnięcia, to uznanie umowy za nieważną lub w zależności od spełnionych przesłanek - unieważnienie zawartej umowy, która bez klauzuli niedozwolonej nie może dalej funkcjonować w obrocie prawnym, zwłaszcza ze względu na brak (odpadnięcie) któregoś z koniecznych składników (essentialia negotii) umowy nazwanej kredytu bankowego.*
- ▶ *Po ustaleniu okoliczności rozpoznawanej konkretnie sprawy konsument winien oświadczyć, które rozwiązanie wybiera jako dla niego korzystniejsze.*

Sprawa V CSK 382/18

- ▶ Nie powinno budzić wątpliwości, że o zaniknięciu ryzyka kursowego można mówić w sytuacji, w której skutkiem eliminacji niedozwolonych klauzul kształtujących mechanizm indeksacji jest przekształcenie kredytu złotowego indeksowanego do waluty obcej w zwykły (tzn. nieindeksowany) kredyt złotowy, oprocentowany według stawki powiązanej ze stawką LIBOR. Zarazem należy uznać, że wyeliminowanie ryzyka kursowego, charakterystycznego dla umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej i uzasadniającego powiązanie stawki oprocentowania ze stawką LIBOR, jest równoznaczne z tak daleko idącym przekształceniem umowy, iż należy ją uznać za umowę o odmiennej istocie i charakterze, choćby nadal chodziło tu tylko o inny podtyp czy wariant umowy kredytu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, Nr 11, poz. 134). Oznacza to z kolei, że po wyeliminowaniu tego rodzaju klauzul utrzymanie umowy o charakterze zamierzonym przez strony nie jest możliwe, co przemawia za **jej całkowitą nieważnością (bezskutecznością)**.

Sprawa SA Szczecin I ACa 257/19, SO Koszalin I C 572/16 – „odfrankowanie”

- ▶ *W świetle powyższego, to przede wszystkim od świadomego wyboru konsumenta zależy kierunek rozstrzygnięcia sądu. Kredytobiorca może więc domagać się utrzymania umowy kredytowej bez niewiążących go postanowień umownych albo żądać jej unieważnienia w całości. To konsument decyduje zatem w istocie, które rozwiązanie jest dla niego najkorzystniejsze. Zwraca się uwagę na to, że dalsze obowiązywanie umowy, po wyłączeniu z niej nieuczciwych postanowień umownych, jest pomyślane jako ochrona interesu konsumenta, wobec czego, jeżeli on nie uznaje takiego rozwiązania za korzystne dla niego, to może domagać się unieważnienia umowy kredytowej w całości.*

Sprawa SR Koszalin I C 332/18

„odfrankowanie”

- ▶ *Wyłączenie stosowania niedozwolonych postanowień umownych wobec konsumenta może powodować, że wiązać go będzie umowa, której uzyskanie w normalnych warunkach rynkowych byłoby nieprawdopodobne, bardzo korzystne dla konsumenta. Lecz ryzyko takie musi ponosić przedsiębiorca, który dysponując sztabem fachowców z zakresu prawa, ekonomii i marketingu decyduje się na stosowanie niedozwolonych klauzul umownych we wzorach umów.*

Skutki przyjęcia danej koncepcji:

Nieważna

- ▶ zwrot kwoty otrzymanej
- ▶ nienależne odsetki, prowizje
- ▶ wymagalność całej kwoty do zwrotu
- ▶ ryzyko dochodzenia „wynagrodzenia”
- ▶ upadek hipoteki
- ▶ ryzyko zawieszenia z uwagi na pyt. prej.

Bezskuteczna

- ▶ zwrot kwoty nadpłaconej (konieczność wyliczenia + biegły)
- ▶ prowizja należna, odsetki LIBOR+marża
- ▶ umowa dalej trwa, ustalone raty
- ▶ bez ryzyka „wynagrodzenia”
- ▶ hipoteka się utrzymuje
- ▶ pytanie prej. nie ma znaczenia

Należy też uwzględnić:

- ▶ wartość przedmiotu sporu
- ▶ wynagrodzenie pełnomocników
- ▶ właściwość sądu

Odrębna podstawa unieważnienia umowy

- ▶ art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym:
- ▶ W razie dokonania **nieuczciwej praktyki rynkowej** konsument, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać: (...) naprawienia wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych, w szczególności żądania unieważnienia umowy z obowiązkiem wzajemnego zwrotu świadczeń oraz zwrotu przez przedsiębiorcę kosztów związanych z nabyciem produktu ...
- ▶ V CSK 382/18 Samo przez się nie uzasadnia to jeszcze żądania "unieważnienia umowy", ta bowiem zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 4 u.p.n.p.r. zależy od ziszczenia się ogólnych przesłanek naprawienia szkody, a w szczególności - jeżeli chodzi o deliktową odpowiedzialność przedkontraktową - od **zawinienia** (art. 415 k.c.) przedsiębiorcy, choćby w postaci niedbalstwa, oraz powstania i wykazania szkody. O **szkodzie** w postaci zawyżonych kosztów kredytu (por.s. 13-14 pozwu, k. 14-15) nie można zaś mówić - przynajmniej co do zasady - wtedy, gdy postanowienia umowne, będące źródłem spreadu są niedozwolone (abuzywne) i z tego względu nie wiążą konsumenta, co sąd ma obowiązek wziąć pod uwagę z urzędu. Kwestia unieważnienia "umowy" staje się całkowicie bezprzedmiotowa, jeżeli wyeliminowanie klauzul abuzywnych prowadzi do upadku całej umowy kredytowej.

Klauzula walutowa jako świadczenie główne

- ▶ Sprawa Dziubak:
- ▶ klauzule dotyczące ryzyka wymiany określają główny przedmiot umowy kredytu, takiej jak ta w postępowaniu głównym, w związku z czym obiektywna **możliwość utrzymania obowiązywania przedmiotowej umowy kredytu wydaje się w tych okolicznościach niepewna**
- ▶ Sprawa V CSK 382/18
- ▶ Nie powinno budzić wątpliwości, że o **zaniknięciu ryzyka kursowego** można mówić w sytuacji, w której skutkiem eliminacji niedozwolonych klauzul kształtujących mechanizm indeksacji jest przekształcenie kredytu złotowego indeksowanego do waluty obcej w zwykły (tzn. nieindeksowany) kredyt złotowy, oprocentowany według stawki powiązanej ze stawką LIBOR. Zarazem należy uznać, że wyeliminowanie ryzyka kursowego, charakterystycznego dla umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej i uzasadniającego powiązanie stawki oprocentowania ze stawką LIBOR, jest równoznaczne z tak daleko idącym przekształceniem umowy, iż należy ją uznać za umowę o odmiennej istocie i charakterze, choćby nadal chodziło tu tylko o inny podtyp czy wariant umowy kredytu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, Nr 11, poz. 134). Oznacza to z kolei, że po wyeliminowaniu tego rodzaju klauzul utrzymanie umowy o charakterze zamierzonym przez strony nie jest możliwe, co **przemawia za jej całkowitą nieważnością (bezskutecznością)**.

Klauzula walutowa jako świadczenie główne

- ▶ Art. 385¹ § 1 k.c. Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Moment oceny abuzywności klauzuli umownej

- ▶ III CZP 29/17 ocena abuzywności postanowienia umownego winna być dokonywana według stanu z chwili zawarcia umowy
- ▶ bez znaczenia dla ustalenia abuzywności są takie okoliczności jak: „rynkowość” stosowanych kursów wymiany walut, korzyści czerpane przez klientów z faktu, że oprocentowanie było oparte na stawce LIBOR, a nie WIBOR, przebieg spłaty, itp.
- ▶ przesłuchiwanie świadków na te okoliczności jest bezprzedmiotowe

Przedawnienie

- ▶ data zawarcia umowy ma znaczenie tylko przy roszczeniu unieważnienia umowy na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym 10/6 lat od zawarcia umowy
- ▶ roszczenie o zwrot nadpłaconych/zapłaconych rat kwoty jest roszczeniem o zwrot nienależnego świadczenia – przedawnienie 10 lat/6 lat,
- ▶ nie jest to roszczenie okresowe SO Wrocław II Ca 1695/14, SO Łódź III Ca 588/15, III Ca 155/15, lecz jednorazowe – przedawnia się osobno od terminu każdej wpłaty, odmiennie SN II CK 439/04, V CKN 769/00 (okresowe 3 lata).
- ▶ roszczenia banku przedawniają się 3 lata (przy nieważności byłyby przedawnione, ale czy sądy będą uwzględniać upływ przedawnienia? przerwa biegu przez każdą wpłatę, koncepcja, że dopiero decyzja konsumenta co do nieważności umowy skutkuje wymagalnością roszczenia o zwrot)
- ▶ 10 czy 6 lat?

Przedawnienie roszczeń frankowych 10 czy 6 lat?

- ▶ art. 5 ust. 3 ustawy nowelizująca z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2018.1104) - weszła w życie 9 lipca 2018 roku
- ▶ *do przysługujących konsumentowi roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, których terminy przedawnienia są określone w art. 118 i art. 125 § 1 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, w brzmieniu dotychczasowym*

Teoria salda/dwu kondykcji

- ▶ Czy można żądać przy nieważności zwrotu spłaconych kwot, jeżeli wciąż nie spłacono kwoty uzyskanej?
- ▶ Czy można żądać przy żądaniu „odfrankowienia” zwrotu nadpłaconych kwot, jeżeli konsument zalega z bieżącymi płatnościami?
- ▶ odróżnić od potrącenia
- ▶ pytanie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 grudnia 2019 r. V Ca 1552/19, w SN III CZP 11/20
- ▶ "Czy w świetle art. 405 k.c. i art. 409 k.c., w przypadku uznania umowy kredytu indeksowanego za nieważną na skutek zawarcia w niej klauzul abuzywnych, gdy bezpodstawne wzbogacenie ma miejsce po obu stronach umowy, kredytobiorca może skutecznie domagać się od banku zwrotu świadczenia w postaci rat kapitałowo-odsetkowych zapłaconych w walucie polskiej lub w walucie obcej, w sytuacji gdy nie doszło do zwrotu przez kredytobiorcę wypłaconej przez bank kwoty kredytu w nominalnej wysokości?,"
- ▶ podobne pytanie w sprawie III CZP 41/20, dodatkowo „Czy w sprawie z powództwa konsumenta, żądającego od banku zwrotu spłaconych rat kredytu, sąd, uznając, że umowa nie wiąże stron, a nie nastąpiło zubożenie po stronie konsumenta, może uwzględnić powództwo częściowo poprzez ustalenie w sentencji wyroku nieważności lub bezskuteczności umowy kredytu, czy też takiemu rozstrzygnięciu stoi na przeszkodzie przepis art. 321 § 1 k.p.c.?”
- ▶ W sprawie V CSK 382/18 – teoria dwu kondykcji, ale w przeważającej części orzecznictwa teoria salda

Zastępowanie klauzul abuzywnych

- ▶ w orzecznictwie TSUE utrwalony i stanowczy zakaz zastępowania klauzul abuzywnych (tj. w wyroku SN II CSK 768/14)
- ▶ sądy krajowe są zobowiązane wyłącznie do zaniechania stosowania nieuczciwego warunku umownego, aby nie wywierał on obligatoryjnych skutków wobec konsumenta, przy czym nie są one uprawnione do zmiany jego treści (wyroki w sprawach C-260/18, C-618/10, C-415/11, C-168/15, C-453/10, C-472/10, C-137/08)

Zastępowanie klauzul abuzywnych

- ▶ Sprawa Dziubak:
- ▶ art. 6 ust. 1 **nie stoi na przeszkodzie temu, by sąd krajowy miał możliwość zastąpienia nieuczciwego postanowienia umownego przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym** albo przepisem mającym zastosowanie, gdy strony danej umowy wyrażą na to zgodę, przy czym **możliwość ta jest ograniczona** do przypadków, w których usunięcie nieuczciwego postanowienia umownego zobowiązywałoby sąd do unieważnienia umowy jako całości, narażając tym samym konsumenta na szczególnie szkodliwe skutki, tak że ten ostatni zostałby tym ukarany

Zastępowanie klauzul abuzywnych

- ▶ *Art. 358§2 k.c. Wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej.*
- ▶ Przepis wszedł w życie 24.01. 2009 r.
- ▶ Kiedy dochodzi do całkowitego wyeliminowania z umowy mechanizmu indeksacji brak jest potrzeby stosowania tego przepisu

Możliwość wznowienia postępowania

- ▶ sprawy przegrane dot. roszczeń frankowych, sprawy, gdzie zasądzono należności z powództwa banku bez zbadania kwestii abuzywności
- ▶ brak podstawy prawnej, projekty nowelizacji przepisów
- ▶ w przypadku egzekucji prowadzonych na podstawie bankowych tytułów egzekucyjnych – możliwe żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego

Zawieszenie z uwagi na pytania prejudycjalne

- ▶ Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie C-19/20
- ▶ skutki aneksowania umowy
- ▶ charakter wyroku – *ex tunc/ex nunc*
- ▶ wynagrodzenie za korzystanie z kapitału

Rozporządzenie BMR

- ▶ Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie XXV C 1597/17 uznał, iż rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych sprzeciwia się ustalaniu oprocentowania kredytu złotówkowego przy użyciu stawki LIBOR:
- ▶ *Rozporządzenie zabrania również zastosowania stawki LIBOR jako wskaźnika referencyjnego dla wierzytelności wyrażonych w złotym polskim. Dla sprawy niniejszej oznacza to, że umowa kredytu hipotecznego w PLN oprocentowana według wskaźnika LIBOR jest spreczna z powołanym rozporządzeniem, a zatem nieważna z mocy art. 58 § 1 k.c.*
- ▶ Adresatami rozporządzenia są banki, a jego celem uporządkowanie zasad tworzenia przez nie wskaźników we wzorach umów. Regulacje rozporządzenia nie ustanawiają zakazu stosowania wskaźnika LIBOR do zobowiązań wyrażanych w złotówkach na gruncie prawa cywilnego. Przepisy rozporządzenia nie zakazują stronom umowy ustalać zasad oprocentowania pożyczki złotówkowej z użyciem stawki LIBOR.

Formułowanie roszczeń

- ▶ zapłata wynikająca z „odfrankowienia”
- ▶ zapłata wynikająca z nieważności
- ▶ ustalenie nieważności (ryzyko uznania braku interesu prawnego)
- ▶ ustalenie bezskuteczności (ryzyko uznania braku interesu prawnego)
- ▶ kumulacja roszczeń, roszczenia ewentualne i alternatywne

Skutki wynikające ze sposobu sformułowania roszczenia

- ▶ zasadność roszczenia (brak interesu – zwłaszcza jeżeli konsument spłacił już więcej niż otrzymał, brak abuzywności, zastąpienie abuzywnej klauzuli kursem NBP, brak szkody, aneksowanie umowy)
- ▶ wartość przedmiotu sporu, właściwość sądu, dopuszczalność skargi kasacyjnej, zawieszenie sprawy z uwagi na pytanie prejudycjalne,
- ▶ przedawnienie
- ▶ konieczność spłaty jednorazowej zadłużenia
- ▶ żądanie wynagrodzenia za korzystanie z kapitału, zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia o wartości nieruchomości minus kwota zwrócona

Roszczenia ewentualne – opłata

- ▶ I CZ 123/14 „W myśl art. 21 k.p.c., jeżeli powód dochodzi pozwem kilku roszczeń, zlicza się ich wartość. Co do zasady przepis ten ma zastosowanie we wszystkich sprawach o charakterze majątkowym i stosuje się go odpowiednio także w postępowaniu kasacyjnym. Nie odnosi się on do żądań ewentualnych i alternatywnych.”
- ▶ IV CZ 96/06 „Skoro wykluczona jest kumulacja opłat, tj. nieuzasadnione jest żądanie opłat od roszczenia głównego i ewentualnego powstaje problem, od którego z nich należy wymierzyć opłaty. Gdy choć jedno ma postać sumy pieniężnej, kwota ta stanowi podstawę do wymiaru opłaty zgodnie z unormowaniem zawartym w art. 19 § 1 k.p.c., oczywiście gdy w rachubę wchodzi opłata stosunkowa. Jeżeli ani żądanie główne, ani ewentualne nie jest wyrażone w pieniądzu, opłaty należy wymierzyć od roszczenia głównego z tego względu, że gdy sąd uwzględni żądanie główne, nie oddala niewchodzącego wtedy w rachubę żądania ewentualnego.”

Roszczenia ewentualne – właściwość

- ▶ Roszczenie ewentualne jest szczególną formą kumulacji roszczeń, zastosowanie ma art. 191 k.p.c.
- ▶ Powód może dochodzić jednym pozwem kilku roszczeń przeciwko temu samemu pozwanemu, jeżeli nadają się one do tego samego trybu postępowania oraz jeżeli sąd jest właściwy ze względu na ogólną wartość roszczeń, a ponadto - gdy roszczenia są różnego rodzaju - o tyle tylko, o ile dla któregokolwiek z tych roszczeń nie jest przewidziane postępowanie odrębne ani też nie zachodzi niewłaściwość sądu według przepisów o właściwości bez względu na wartość przedmiotu sporu.

Wartość przedmiotu sporu

- ▶ „Odfrankowanie” – żądanie zapłaty nadpłaconych kwot za wybrany okres
- ▶ Ustalenie nieważności – sporne: kwota kredytu, suma rat za rok (roszczenie powtarzające się), kwota „nadpłaty”
- ▶ Ustalenie bezskuteczności – kwota nadpłaty, kwota nadpłaty za rok

Wpływa na właściwość sądu, wysokość kosztów procesu, wynagrodzenie pełnomocników, dopuszczalność skargi kasacyjnej

Dowód z opinii biegłego z zakresu finansów

- ▶ wyliczenie kwoty nadpłaty możliwe w oparciu o kalkulatory dostępne w internecie
- ▶ tylko w sprawach o „odfrankowanie”
- ▶ tylko jeśli bank zakwestionuje wysokość żądania
- ▶ „dowód” z opinii prawnej

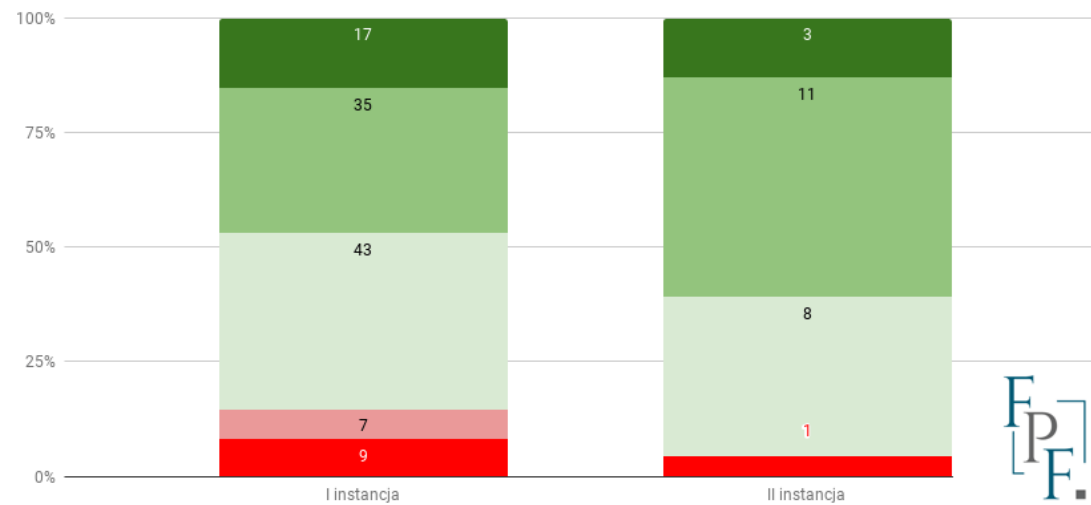
Statystyki

(źródło: pomocfrankowiczom.pl)

Ponad 130 wyroków sądów w roku 2019 i 2020 w sprawach „frankowych” prowadzonych przez prawników zrzeszonych w Forum Prawników Finansowych. W I instancji 85% a w II instancji 95% wyroków korzystnych dla kredytobiorców.

Niekorzystny wyrok dotyczy kredytu z Fortis Banku, który sąd uznał za kredyt walutowy.

- Umowa nieważna, ale kredytobiorca nie może domagać się zwrotu rat, dopóki w całości nie zwróci kapitału
- Umowa nieważna, kredytobiorca może żądać zwrotu nienależnego świadczenia
- Umowa ważna, ale bez indeksacji (*odfrankowiona)
- Umowa ważna, indeksacja jest dozwolona kursem średnim NBP
- Umowa ważna i uczciwa

-
- ▶ Bardzo dziękuję za uwagę!
  - ▶ Zdrowia życzę 😊